

UDC (УДК) 343.85:351.74

Домброван Наталія Василівна,

кандидат юридичних наук,
начальник відділу організації наукової роботи
Одеського державного університету внутрішніх справ
(Одеса, Україна)
e-mail: dombrovann@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-5997-2080

Ізбаш Катерина Сергіївна,

кандидат юридичних наук, доцент,
старший науковий співробітник
відділу організації наукової роботи
Одеського державного університету внутрішніх справ
(Одеса, Україна)
e-mail: ekaterinaizbash83@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-1855-1383

ПРЕВЕНТИВНІ ЗАХОДИ РЕАГУВАННЯ ПОЛІЦІЇ НА ПРАВОПОРУШЕННЯ

Анотація. Вивчено види превентивних поліцейських заходів, що застосовуються Національною поліцією України. Розглянуто наукові позиції щодо визначення заходів адміністративного попередження (запобігання) та превентивних поліцейських заходів. Визначено мету та ознаки, підстави та фактичні передумови поліцейських заходів. Розкрито сутність профілактичного впливу превентивних поліцейських заходів та основні вимоги до превентивних заходів, які використовуються в діяльності поліції.

Ключові поняття: превенція, превентивна діяльність, Національна поліція, адміністративне попередження, запобігання, поліцейські заходи, правопорушення, профілактика, примус.

Dombrovan Nataliia,

PhD (Law),
Head of the Department of Scientific Work Organization,
Odessa State University of Internal Affairs
(Odessa, Ukraine)
e-mail: dombrovann@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-5997-2080

Izbash Kateryna,

PhD (Law),
Associate Professor, Senior Researcher
of the Department of Organization of Scientific Work,
Odessa State University of Internal Affairs
(Odessa, Ukraine)
e-mail: ekaterinaizbash83@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-1855-1383

PREVENTIVE MEASURES OF THE POLICE RESPONSE TO OFFENSES

Abstract. The article is devoted to the characteristics of the types of preventive police measures used by the National Police of Ukraine. Scientific positions on the definition of administrative warning (prevention) and preventive police measures have been studied.

The purpose of the police measure is defined, which is proposed to understand the prompt resolution of issues, the situation on the ground by using clearly defined means aimed at the immediate outcome of the protection of human rights and freedoms, crime, public safety and order.

Signs of police measures have been established, which should include: 1) applied only to police officers; 2) their implementation is possible only within the limits and on the basis of legal norms defined by the Law of Ukraine "On the National Police" or other normative legal acts; 3) are carried out in the form of certain intellectual and volitional actions and physical actions; their application does not require the issuance of an administrative act, which, however, does not preclude the possibility of their implementation on the basis of and for the implementation of such an act; 4) aimed at the occurrence of the actual result, and not at the occurrence of legal consequences; 5) must have mandatory procedural registration, and in case of a police measure in violation of the legal norms defined by the Law of Ukraine "On the National Police" (or the Code of Ukraine on Administrative Offenses, the Criminal Procedure Code of Ukraine and other laws), they can be appealed in court or out of court by appealing to the relevant institutions; 6) may be coercive or preventive.

The grounds for the application of the police measure are determined: legal and factual preconditions. The legal preconditions for the application of a police measure include: 1) consolidation at the level of the Law of Ukraine "On the National Police" of the powers vested in the police with regard to the application of certain police measures; 2) legally established requirements, procedure and procedure for committing and processing police measures; 3) legally established conditions under which a police measure may be applied.

The actual preconditions for the application of police measures are also enshrined in law and are determined taking into account the powers vested in the police.

Key concepts: prevention, preventive activity, National police, administrative warning, prevention, police measures, offenses, prevention, coercion.

DOI 10.32518/2617-4162-2020-3-84-90

Вступ

Становлення України як демократичної та правової держави значною мірою залежить від стабільності суспільних відносин, захищеності прав, свобод і інтересів людини та вимагає ефективної роботи органів Національної поліції.

Із 2015 року на території сучасної України діє нова система органів Національної поліції, яка активно запозичує кращі міжнародні практики з метою оптимізації власної діяльності. Законодавець наділив поліцейських, відповідно до Закону України «Про Національну поліцію», можливістю застосовувати дії превентивного та примусового характеру для забезпечення публічної безпеки і порядку, боротьби зі злочинністю та запобігання правопорушенням, а також створення умов для реалізації громадянами своїх прав і законних інтересів.

У роботі національної поліції важливим етапом є впровадження в їхню діяльність європейських принципів і стандартів правоохоронної діяльності, одним із яких є пріоритет у застосуванні превентивних поліцейських заходів. Також важливим аспектом є встановлення партнерських відносин із громадянами як однієї з головних умов забезпечення ефективного застосування превентивних заходів, адже очевидно, що громадяни з більшою відповідальністю виконуватимуть вказівки, настанови та рекомендації органів влади, зокрема органів і посадових осіб поліції, яким вони довіряють та яких поважають.

Однак на рівні практичної реалізації є проблемні питання ефективного та результативного застосування поліцейськими превентивних заходів під час виконання покладених на них повноважень, що і актуалізує необхідність подальшого наукового пошуку з окресленої проблематики.

Різні аспекти діяльності поліцейських щодо запобігання правопорушенням шляхом використання превентивних заходів досліджували такі вчені: С. М. Алфьорова, О. М. Бандурка, Є. Ю. Бараш, О. І. Безпалова, В. М. Бесчастний, І. П. Голосніченко, В. Л. Грохольський, С. М. Гусаров, В. О. Заросил, І. В. Зозуля, О. М. Ключев, В. В. Коваленко, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, А. М. Куліш, О. М. Музичук, О. Ю. Салманова, І. М. Шопіна та ін.

1. Наукові позиції щодо визначення заходів адміністративного попередження (запобігання) та превентивних поліцейських заходів
Перш ніж дослідити превентивні поліцейські заходи, проаналізуємо визначення терміна «превенція», який ще не закріплений в українському законодавстві, однак застосовується в теорії права. В англійській мові термін «prevent» означає «запобігати, охороняти, попереджати, не допускати, оберігати», а відповідно «prevention» – «запобігання, попередження». Слово «превенція» є іншомовним, із етимологічної точки зору має латинське походження: «Prae» означає «поперед, уперед, перед, бути раніше», а «Verbo» – «повертати,

обертати, звертати, перевертати, спрямовувати, бути зверненим кудись»; «Praevenio» – «випереджати, передчасно приходити» [12, с. 296].

У Великому тлумачному словнику сучасної української мови превенція розглядається як запобігання злочинам, а термін «превентивний» трактується як попередження чогось або запобігання чомусь [10, с.1367].

Спробуємо здійснити аналіз та охарактеризувати таку складову частину адміністративного примусу, як заходи адміністративного попередження (превенції) або адміністративно-запобіжні заходи.

Зауважено, що заходи адміністративного попередження характеризуються загальними ознаками, притаманними заходам адміністративного примусу. Проте через свою профілактичну спрямованість наділені спектром специфічних характерних лише для них ознак. Визначення таких ознак надасть нам змогу визначити та охарактеризувати механізм їх дії, нормативно-правові підстави їх застосування, необхідність і значення дотримання прав людини в їх застосуванні.

У теорії адміністративного права під заходами адміністративного попередження або адміністративного запобігання розуміють дії повноважних органів або посадових осіб, спрямовані на примусове забезпечення виконання громадянами обов'язків перед суспільством, забезпечення суспільної безпеки і громадського порядку, недопущення і боротьбу зі стихійним лихом [8, с. 293].

Доволі ґрунтовно зміст та особливості превентивних заходів визначено у наукових працях О. М. Бандурки та О. І. Безпалової, які зазначають, що превентивні поліцейські заходи – це дія або комплекс дій, що обмежують певні права і свободи людини, використання яких не завжди пов'язане з протиправною поведінкою конкретних осіб, застосовуються відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень із дотриманням установлених законом вимог. Застосування превентивних заходів поліцією не є самоціллю, воно доповнює проведення виховних, інформаційних та роз'яснювальних заходів і здійснюється на засадах законності, необхідності, пропорційності, ефективності та дотримання прав і свобод людини. Превентивні поліцейські заходи передбачають у встановлених законом випадках застосування обмежень певних прав і свобод до людей та організацій, і в цьому виявляється їх примусовий характер, хоча правопорушення у цьому відсутні. Тобто ці заходи мають чітку профілактичну спрямованість, орієнтовані на захист інтересів публічної безпеки та порядку, на недопущення вчинення правопорушень [5, с. 109].

На думку сучасних учених О. В. Когут, В. А. Глуховері, Р. В. Миронюк, Т. П. Мінки, превентивні заходи мають адміністративно-попереджувальний характер або належить до заходів припинення загального призначення. В діяльності поліції вони застосовуються переважно з метою попередження та недопущення вчинення громадянами правопорушень [4, с. 103; 13, с. 245].

Як зазначає Е. О. Безсмертний, адміністративно-запобіжні заходи не пов'язані з учиненням правопорушень. Вони їх відвертають. І в цьому розумінні, як влучно зазначалося в літературі, передують застосуванню заходів примусу, спрямованих уже проти винних осіб у вчиненні певних порушень. Проте, попри превентивний характер, мають специфічну ознаку, яка виражається в тому, що їх здійснення все одно відбувається в примусовому порядку, шляхом одноособової реалізації повноважень уповноваженим органом. Це вкотре доводить їхню безпосередньо пов'язаність із заходами адміністративного примусу [9, с. 79].

На думку А. Т. Комзюка, в літературі практично немає однастайності щодо визначення адміністративно-запобіжних заходів. У кожній із праць наголошується на різних аспектах цього правового явища: в одному випадку підкреслюється мета заходів, в іншому – відсутність проступку, як специфіка підстав їх застосування [14, с. 137].

Ю. П. Битяк вважає, що, незважаючи на яскраво виражений профілактичний характер, такі заходи здійснюються у примусовому порядку, тобто в процесі односторонньої реалізації владних повноважень, і тому безпідставними є спроби представити їх як заходи, позбавлені елементів адміністративного примусу. Зазвичай такі заходи виражаються у вигляді певних обмежень і заборон, що показово характеризує їхню примусову природу [7, с. 376].

У Академічному курсі «Адміністративне право України» за загальною редакцією В. Б. Авер'янова заходи адміністративного попередження (запобігання) визначено як способи офіційного фізичного та психологічного впливу уповноважених державних органів, а у деяких випадках і громадських організацій, фізичних та юридичних осіб у вигляді особистих, майнових, організаційних обмежень їх прав, свобод та інтересів задля попередження, виявлення протиправних діянь, забезпечення та локалізації наслідків надзвичайних ситуацій, які охороняються нормами адміністративного права [6, с. 142].

Отож характерною особливістю групи заходів адміністративного попередження (запобігання) є їх профілактичний (попереджу-

вальний) характер. Вони застосовуються для попередження, профілактики правопорушень, для підтримки правопорядку за надзвичайних обставин, оскільки загроза суспільним і особистим інтересам, заподіяння їм шкоди можуть виникнути не тільки внаслідок учинення правопорушення, а й внаслідок стихійного лиха. В більшості випадків їх застосування протиправне діяння відсутнє, однак свобода дій правопорушника обмежується, адміністративно-примусові заходи застосовуються незалежно від його волі та бажання.

Отже, особливістю адміністративно-запобіжних заходів є те, що вони:

- застосовуються за умови відсутності протиправного діяння;

- застосовуються з метою попередження, виявлення протиправних діянь, забезпечення громадського порядку та громадської безпеки, а також попередження надзвичайних ситуацій [6, с. 142].

2. Загальна характеристика поліцейських превентивних заходів

Поліцейські превентивні заходи посідають одне із ключових місць у загальній системі заходів адміністративного примусу через свою превентивну спрямованість.

Правовою основою, яка регламентує діяльність поліції щодо застосування превентивних поліцейських заходів, є: Конституція України, Кримінальний процесуальний кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Митний кодекс України, Закон України «Про Національну поліцію», Інструкція з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та Правила дорожнього руху та ін. [1; 3].

Відповідно до положень Закону України «Про Національну поліцію», поліція здійснює превентивну діяльність, яка спрямована на: забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидію злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку; запобігання вчиненню правопорушень; виявлення причин та умов, що сприяють учиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вжиття в межах своєї компетенції заходів щодо їх усунення; забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських і річкових портах, інших публічних місцях; контроль за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі; контроль за дотриманням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими

батьківського піклування, вжиття заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, правопорушенням серед дітей, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі; запобігання та припинення насильства в сім'ї; контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ тощо [3].

Законодавство України чітко визначає та закріплює адміністративно-запобіжні заходи у своїх нормах, зокрема ст. 6 КУпАП визначає їх як заходи, спрямовані на запобігання адміністративним правопорушенням, виявлення та усунення причин та умов, які сприяють їх учиненню, на виховання громадян у дусі високої свідомості і дисципліни, суворого дотримання законів України. Тлумачення такого виду превентивної діяльності полягає у недопущенні випадків протиправної поведінки певних осіб (які схильні до порушень норм права); у виявленні основних причин та умов, які сприяють виникненню різних правопорушень і забезпеченні необхідних умов, які в подальшому унеможливають учинення протиправних дій [2].

Як зазначає А. Т. Комзюк, застосування превентивних заходів працівниками поліції пов'язане з виконанням ними специфічних обов'язків профілактичного характеру, і саме ця обставина відрізняє зазначені заходи від заходів примусу [14, с. 138].

На думку Я. О. Лакійчук, превентивні заходи – це комплекс дій реактивного, контролюю-наглядового, реєстраційного, дозвільно-облікового, інформаційно-аналітичного, обмежувального характеру, метою яких є попередження, профілактика та запобігання вчиненню правопорушень у всіх галузях життєдіяльності суспільства [15, с. 123].

У ст. 29 Закону України «Про Національну поліцію» визначено, що поліцейський захід – це дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини та застосовується поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень [3].

Метою поліцейського заходу є оперативне вирішення питань, ситуації на місці шляхом використання чітко визначених законом засобів, спрямоване на негайне настання фактичного результату щодо охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

До ознак поліцейського заходу слід віднести: 1) застосовується лише поліцейським; 2) їх реалізація можлива винятково у межах і на підставі правових норм, що визначені законом України «Про Національну поліцію» або іншими нормативно-правовими актами; 3) здійснюються у формі певних інтелектуально-вольових дій та фізичних дій; їх застосування не потребує видання адміністративного акта, що, однак, не виключає можливості їх реалізації на підставі та на виконання такого акта; 4) спрямований на настання фактичного результату, а не правових наслідків; 5) повинен мати обов'язкове процесуальне оформлення, а у випадку вчинення заходу з порушенням правових норм, визначених законом України «Про Національну поліцію» (або Кодексом України про адміністративні правопорушення, Кримінальним процесуальним кодексом України та іншими законами), вони можуть бути оскаржені у судовому або позасудовому порядку шляхом звернення громадян до відповідних інституцій; 6) можуть мати примусовий або превентивний характер.

Підставами для застосування поліцейського заходу є юридичні та фактичні передумови. До юридичних передумов застосування поліцейського заходу слід віднести: 1) закріплення на рівні Закону України «Про Національну поліцію» покладених на поліцію повноважень щодо застосування певних поліцейських заходів; 2) законодавчо закріплені вимоги, порядок і процедура вчинення та оформлення поліцейських заходів; 3) законодавчо закріплені умови, за яких може застосовуватися той чи інший поліцейський захід.

Фактичні передумови застосування поліцейських заходів також нормативно закріплені та визначаються із урахуванням покладених на поліцію повноважень. Тільки за наявності фактичних та юридичних умов поліцейські можуть учиняти відповідні дії або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини, із дотриманням нормативно закріплених вимог до їх учинення.

Чіткий перелік превентивних поліцейських заходів надається у ст. 31 Закону України «Про Національну поліцію». До превентивних поліцейських заходів належать: перевірка документів особи (ст. 32); опитування особи (ст. 33); поверхнева перевірка (ст. 34); зупинення транспортного засобу (ст. 35); вимога залишити місце і обмеження доступу на визначену територію (ст. 36); обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю (ст. 37); проникнення до житла чи іншого володіння особи (ст. 38); перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ (ст. 39); застосування технічних приладів

та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису (ст. 40); перевірка дотримання обмежень, установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб; поліцейське піклування (ст. 41) [3]. Під час проведення превентивних поліцейських заходів поліція зобов'язана повідомити особі про причини застосування щодо неї превентивних заходів, а також довести до її відома нормативно-правові акти, на підставі яких застосовуються такі заходи.

Сутність профілактичного впливу превентивних поліцейських заходів полягає, по-перше, в тому, щоби не допустити протиправної поведінки з боку конкретних осіб, які до такої поведінки схильні, а по-друге, в усуненні причин, які сприяють учиненню правопорушень, і створенні умов, які виключають протиправну поведінку. На відміну від заходів поліцейського примусу, які є реакцією на протиправні діяння людини, превентивні поліцейські заходи використовуються для попередження, профілактики правопорушень, а також для забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Виявлення правопорушень забезпечується застосуванням превентивних поліцейських заходів, завдяки чому також здійснюється профілактичний вплив. Превентивні поліцейські заходи не містять елементу покарання особи, до якої вони застосовуються. Крім того, їх використання часто зовсім не пов'язане з протиправною поведінкою конкретних осіб. Превентивні поліцейські заходи, не маючи карального характеру, не потребують установлення вини порушника як обов'язкової умови застосування, а також інших обов'язкових ознак протиправного діяння. Застосовуючи превентивні поліцейські заходи, поліцейські створюють необхідні умови для неухильного додержання законів, виявлення і припинення різних правопорушень, відвертають можливі посягання на інтереси суспільства і держави, які охороняються правом.

Підставами для застосування превентивних поліцейських заходів можуть бути: 1) реальне припущення про намір особи вчинити правопорушення (поверхнева перевірка, зупинення транспортного заходу); 2) виникнення обставин, що загрожують публічній безпеці та порядку (вимога залишити місце і обмеження доступу на визначену територію, обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю), тощо.

Для одних випадків підстави об'єктивно не залежать від суб'єкта і його поведінки. Так, використання поліцейським транспортних засо-

бів підприємств, установ, організацій наявне за виникнення необхідності переслідування злочинця. Для застосування інших превентивних поліцейських заходів такі підстави виникають у зв'язку з настанням умов, що хоча і не є результатом учинення конкретного правопорушення особою, але безпосередньо можуть бути пов'язані з її попередньою антигромадською поведінкою, що вказує на можливість учинення нею правопорушень, наприклад, систематичне порушення публічної безпеки і порядку.

Законодавством передбачено основні вимоги до превентивних заходів, які використовуються в діяльності поліції. Превентивні заходи мають бути: по-перше, законними – тобто визначені законом, адже застосування поліцейських заходів у супереч закону може порушити права та обов'язки інших осіб, що зумовить настання відповідних правових наслідків; по-друге, необхідними – якщо виконання повноважень поліції неможливо застосувати інший поліцейський захід, або його застосування було неефективним, а також якщо такий захід заподіє найменшу шкоду як адресату заходу, так і іншим особам; по-третє, пропорційними – якщо шкода, заподіяна охоронюваним законом правам і свободам людини або інтересам суспільства, не перевищує блага, для захисту якого він застосований, або створеної загрози заподіяння шкоди; по-четверте, ефективними – застосування відповідного заходу повинно забезпечувати виконання повноважень поліції [11, с. 134].

У своїй діяльності органи поліції використовують доволі широке коло превентивних заходів, які відрізняються за характером правового впливу, механізмом реалізації та ступенем глибини правового дозволу на їх здійснення.

Висновки

Отож під поліцейськими превентивними заходами необхідно розуміти вимоги морального, психологічного та організаційного характеру та іншого характеру, які дозволяють попереджати та не допускати вчинення правопорушень, забезпечувати публічний порядок і публічну безпеку за різних надзвичайних ситуацій.

Реальне нормативне закріплення широкого кола превентивних заходів, які в своїй діяльності має право використовувати Національна поліція України, підтверджує розвиток та удосконалення діяльності поліції, зокрема, в аспекті превентивного напрямку роботи та відходу від застарілих каральних методів.

Застосовуючи превентивні поліцейські заходи, працівники поліції створюють необхідні умови для неухильного додержання законів, виконання вимог нормативно-правових актів, недопущення вчинення правопорушень, а також виявлення і припинення кримінальних та адміністративних правопорушень, відвертають і попереджають можливі посягання на суспільні відносини, які охороняються законом.

Список використаних джерел

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-ВР> (дата звернення: 03.05.2019).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07 грудня 1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10> (дата звернення: 02.08.2019).
3. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>. (дата звернення: 08.05.2020).
4. Мінка Т. П. та ін. Поліцейські заходи. *Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію», розділ IV «Повноваження поліції»*. / за заг. ред. Т. С. Мінки. Харків : Право, 2016. С. 103.
5. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навч. посіб.; за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків : ХНУВС, 2017. 242 с.
6. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник: у 2 т. / відп. ред. В. Б. Авер'янов. Київ : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. Т. 1. 592 с.
7. Битяк Ю. П. та ін. Адміністративне право: підручник; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Харків : Право, 2013. 656 с.
8. Адміністративне право України : підручник; за заг. ред. Т. О. Коломєць. Київ : Істина, 2010. 480 с.
9. Безсмертний Е. О. Адміністративно-запобіжні заходи, що застосовуються органами внутрішніх справ: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків : Університет внутрішніх справ, 1997. 155 с.
10. Великий тлумачний словник сучасної української мови; уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. Київ : ВТФ Перун, 2007. 1736 с.
11. Іванцов В. О., Чижко К. О. Характеристика поліцейських заходів крізь призму методів адміністративної діяльності поліції. *Процес модернізації системи державного управління: конституційний, адміністративний та фінансовий аспекти* : монографія; за заг. ред. А. С. Нестеренко. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 158–173.

12. Зайчук О. В. та ін. Сучасна правова енциклопедія; за ред. О. В. Зайчука. Вид. 3-тє, переробл. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 408 с.
13. Когут О. В. Проблемні питання Закону України «Про Національну поліцію». *Університетські наукові записки*. 2017. № 63. С. 244–258.
14. Комзюк А. Т. Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття, види та організаційно-правові питання реалізації : монографія; за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. 336 с.
15. Лакійчук Я. О. До характеристики організаційних заходів поліції щодо здійснення нею превентивних заходів. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Вип. 1. Т. 4. С. 121–126.

References

1. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28 cherv. 1996 r. № 254k/96-VR [The Constitution of Ukraine: Law of Ukraine]. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-VR> [in Ukr.].
2. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia: Zakon Ukrainy vid 07 hrud. 1984 r. № 8073-X [Code of Administrative Offenses: Law of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10> [in Ukr.].
3. Pro Natsionalnu politsiu: Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 № 580-VIII [On the National Police: Law of Ukraine]. Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua> [in Ukr.].
4. Minka, T. P. ta in. (2016). Politseiski zakhody. Naukovo-praktychnyi komentar Zakonu Ukrainy «Pro Natsionalnu politsiu», rozdil IV «Povnovazhennia politsii» [Police Measures. Scientific and Practical Commentary on the Law of Ukraine “The National Police”, chapter IV “Powers of the Police”]. Kharkiv: Pravo [in Ukr.].
5. Bandurky, O. M. (Ed.) (2017). Administratyvna diialnist politsii u pytanniakh ta vidpovidiakh [Administrative Activity of Police in Questions and Answers]. Kharkiv: KhNUVS [in Ukr.].
6. Averianov, V. B. (Ed.) (2007). Administratyvne pravo Ukrainy. Akademichnyi kurs: u 2 t. [Administrative Law of Ukraine. Academic Course: 2 vol.]. Kyiv: TOV «Vydavnytstvo «Iurydychna dumka», 1 [in Ukr.].
7. Bytiak, Yu. P. ta in. (2013). Administratyvne pravo [Administrative Law]. Kharkiv: Pravo [in Ukr.].
8. Kolomoiets, T. O. (Ed.) (2010). Administratyvne pravo Ukrainy [Administrative Law]. Kyiv: Istyna [in Ukr.].
9. Bezsmertnyi, E. O. (1997). Administratyvno-zapobizhni zakhody, shcho zastosovuiutsia orhanamy vnutrishnikh sprav [Administrative and Preventive Measures, Taken by Internal Affairs Bodies]. Kharkiv: Universytet vnutrishnikh sprav [in Ukr.].
10. Busel, V. T. (Ed.) (2007). Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [Large Explanatory Dictionary of Contemporary Ukrainian Language]. Kyiv: VTF Perun [in Ukr.].
11. Ivantsov, V. O., & Chyshko, K. O. (2017). Kharakterystyka politseiskikh zakhodiv kriz pryzmu metodiv administratyvnoi diialnosti politsii. Protses modernizatsii systemy derzhavnoho upravlinnia: konstytutsiinyi, administratyvnyi ta finansovyi aspekty [Characteristics of Police Measures Through a Prism of Methods of Police’s Administrative Activity. The Process of Modernization of the System of State Government: Constitutional, Administrative and Financial Aspects]. Odesa: Vydavnychiy dim «Helvetyka» [in Ukr.].
12. Zaichuk, O. V. ta in. (2015). Suchasna pravova entsyklopediia [Modern Law Encyclopedia]. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukr.].
13. Komziuk, A. T. (2002). Zakhody administratyvnoho prymusu v pravookhoronni diialnosti militsii: poniattia, vydy ta orhanizatsiino-pravovi pytannia realizatsii [Measures of Administrative Compulsion in Police’s Law-enforcement Activity: notion, types and organizing and law issues of realization]. Kharkiv: Vyd-vo Nats. un-tu vnutr. sprav [in Ukr.].
14. Lakiichuk, Ya. O. (2018). Do kharakterystyky orhanizatsiinykh zakhodiv politsii shchodo zdiisnennia neiu preventyvykh zakhodiv [The Characteristics of Organizational Measures of Police Concerning Implementation of Preventive Measures]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk (Subcarpathian Law Herald)*, 1, 4, 121–126 [in Ukr.].

Стаття: надійшла до редакції 01.06.2020
прийнята до друку 04.09.2020

The article: is received 01.06.2020
is accepted 04.09.2020